

ปัญหา ผลกระทบ และการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
2019 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19))
ของชุมชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
IMPACT PROBLEM AND ADAPTATION TO LIVE WITH CORONAVIRUS
DISEASE 2019 (COVID-19) WITHIN PRAWET DISTRICT COMMUNITY
AREA BANGKOK METROPOLITAN

¹ภูดิศ นอขุนทด, ²พิมพ์ชานา ศรีบุญยพรรัฐ และ ³พนิดา นิลอรุณ
¹Phudit Nokhuntut, ²Pimchana Sriboonyapornrat and ³Panida Ninaroon

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, ประเทศไทย
Suan Sunandha Rajabhat University, Thailand

¹Phudit.no@ssru.ac.th, ²Pimchana.sr@ssru.ac.th, ³Panida.ni@ssru.ac.th

Received: July 08, 2023; Revised: July 26, 2023; Accepted: August 21, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาศึกษาปัญหา ผลกระทบ และการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019 (COVID-19)) ของชุมชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหา ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อศึกษาการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อศึกษาแนวทางของภาครัฐและเอกชนในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 และเพื่อสร้างแนวทางในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยแบบผสมวิธีระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้แทนจากภาครัฐ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง พยาบาลวิชาชีพ นักการเมือง กลุ่มประชาชน ผู้นำชุมชน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเครื่องคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย

¹ อาจารย์ ดร. วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยาลัยการเมืองและการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญการสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน และการสนทนากลุ่มทำการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอพรรณนาความผลการวิจัย พบว่า ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประเด็นสำคัญคือ ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ มีการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อโคโรนา โดยการสวมหน้ากากอนามัย ส่วนแนวทางของภาครัฐและเอกชนในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากการแพร่ระบาดของโรค คือ การให้หน่วยงานภาครัฐให้ความรู้แก่ประชาชน รวมทั้งร้านอาหารควรมีจุดบริการล้างมือด้วยสบู่และน้ำ หรือแอลกอฮอล์เจลให้บริการ และการสร้างแนวทางในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา คือ แนวทางการปรับตัวด้วยตนเอง ได้แก่ การติดต่อสื่อสารออนไลน์ การเว้นระยะห่างทางสังคมการใส่หน้ากากอนามัยและพกเจลแอลกอฮอล์ หลีกเลี้ยงสถานที่แออัด ล้างมือบ่อย ๆ อยู่บ้านหรือทำงานที่บ้าน และแนวทางการส่งเสริมสุขภาพของประชาชนโดยภาครัฐ คือ การส่งมอบหน้ากากอนามัย ส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกาย การประชาสัมพันธ์ และมีบริการให้คำปรึกษาแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

คำสำคัญ : ปัญหา ผลกระทบ, การปรับตัว, ไวรัสโคโรนา 2019

Abstract

A study of Impact Problem and Adaptation to live with Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) within Prawet District Community Area Bangkok Metropolitan The objective is to study the problem. Economic and social impacts from the coronavirus disease 2019 epidemic situation. To study the adaptation to coexist with the coronavirus disease 2019, to study the government and private sector guidelines for helping and solving the problems of economy and society from the epidemic situation of Corona 2019 and to create guidelines for adapting to coexistence with the Coronavirus Disease 2019 of the people in Prawet area Bangkok It is a research that combines methods between quantitative research. The sample group includes government representative relevant government agencies Professional nurses, politicians, people's groups, community leaders, Prawet District, Bangkok, 400 people. The research instruments were questionnaires, analyzed by computer packaged program. Statistics used were frequency distribution, percentage, mean, standard deviation. and qualitative research Key informants interviewed 30 people and group discussions. Analyze the content and present a description. The results of the research revealed that the problems, economic and social impacts from the situation of the Coronavirus Disease 2019 epidemic in general were moderate. The key point is inability to make a career Being adapted to live with the corona virus by

wearing a hygienic mask As for the approaches of the public and private sectors to help and resolve the economic and social impacts of the epidemic is to allow government agencies to educate the public. Including restaurants should have hand washing stations with soap and water. or alcohol gel available And creating guidelines for adapting to live with the corona virus is a guideline for self-adjustment, including online communication. Social distancing, wearing a mask and carrying alcohol gel Avoid crowded places. Wash your hands often. Stay at home or work from home. and public health promotion guidelines by the government, including the distribution of masks encourage people to exercise public relations and providing consulting services to the public thoroughly.

Keywords: Problem Impact, Adaptation, Coronavirus 2019

บทนำ

กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (2561-2580) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้ทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติและในทุกช่วงวัยสามารถได้รับการพัฒนาและยกระดับได้เต็มศักยภาพและเหมาะสม จึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในปัจจุบันและการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาที่ให้ความสำคัญที่ครอบคลุมทั้งในส่วนของพัฒนาทุนมนุษย์และปัจจัยและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างครอบคลุมควบคู่กับการปฏิรูปที่สำคัญ ทั้งในส่วนของ การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม เพื่อให้คนมีความดีอยู่ใน 'วิถี' การดำเนินชีวิตและมีจิตสำนึกร่วมในการสร้างสังคมที่น่าอยู่ รวมถึงการปฏิรูประบบเสริมสร้างความรอบรู้และจิตสำนึกทางสุขภาพ เพื่อให้คนไทยมีศักยภาพในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมกับการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ทั้งการเสริมสร้างครอบครัวที่เข้มแข็งอบอุ่นซึ่งเป็นการวางรากฐานการส่งต่อเด็กและเยาวชนที่มีคุณภาพสู่การพัฒนาในช่วงอายุ (ราชกิจจานุเบกษา, 2561, หน้า 34) ไวรัสโคโรนาที่กำลังระบาดอยู่ในปัจจุบัน พบว่า ไวรัสที่ก่อเหตุคือไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ โดยองค์การอนามัยโลกให้ชื่อว่า 2019-nCoV หรือ 2019 novel Coronavirus (COVID-19) ซึ่งเป็นสายพันธุ์ที่ก่อโรคในสัตว์ ทั้งระบบทางเดินหายใจและทางเดินอาหาร แพร่มาสู่คนและก่อโรคในคนได้ มีรายงานเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2562 ผู้ป่วยโรคปอดอักเสบในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีน (จงกลณี ดุษฎีเจริญ, 2563, หน้า 3) หลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2564 มีแนวโน้มดีขึ้นกลับมาแพร่ระบาดอีกครั้งในช่วงเมษายน 2564 และในปัจจุบันการแพร่ระบาดในครั้งนี้มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้มีอัตราผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสและการเสียชีวิตเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากส่งผลกระทบต่อผลกระทบและการปรับตัวของประชาชน ชุมชน และ

การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกที่ 3 ที่เกิดขึ้นในช่วงเดือนเมษายน 2564 มีสาเหตุมาจากคลัสเตอร์สถาบันบันเทิงในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ในขณะที่เดียวกันเป็นช่วงเริ่มเข้าสู่วันหยุดยาวสำหรับเทศกาลสงกรานต์ซึ่งประชาชนกำลังเตรียมตัวเดินทางกลับภูมิลำเนา อีกทั้งทางภาครัฐไม่มีประกาศล็อกดาวน์และเคอร์ฟิวหรือการจำกัดการเดินทางข้ามพื้นที่ จึงทำให้การแพร่กระจายของเชื้อขยายเป็นวงกว้างเกือบทั่วทุกพื้นที่ของประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีคลัสเตอร์อื่น ๆ เกิดขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก ทำให้ผลกระทบของการแพร่ระบาดในครั้งนี้มี ความรุนแรงมากกว่าที่ผ่านมาเมื่อสถานการณ์มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้นทางภาครัฐจึงปรับมาตรการโดยแบ่งโซนพื้นที่สำหรับควบคุมการแพร่ระบาด และมีมาตรการต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจของผู้ประกอบการที่อยู่ในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดเป็นจำนวนมาก

โดยผลกระทบในด้านรายได้ ด้านการจ้างงาน ด้านการปรับตัวของธุรกิจ ด้านสภาพคล่องทางการเงิน/เงินทุนหมุนเวียน และด้านมาตรการล็อกดาวน์จากทางภาครัฐ ส่งผลกระทบต่อธุรกิจในระดับปานกลาง ประมาณ 41%-60% ผลสำรวจ ณ เดือนมิถุนายน 2564 ยังพบว่าวิธีการปรับตัวในการดำเนินธุรกิจพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ มีปรับวิธีการดำเนินธุรกิจมาใช้บริการออนไลน์หรือหารายได้เสริมให้ธุรกิจเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการเพิ่มช่องทางการขายทางออนไลน์ เมื่อมีคำสั่งจากทางภาครัฐที่สั่งห้ามไม่ให้รับประทานอาหารภายในร้านอาหาร การสั่งให้พนักงาน Work From Home ของทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน หรือการแพร่ระบาดมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนไม่ชอบเดินทางออกไปจับจ่ายใช้สอย ช่องทางการค้าขายออนไลน์จึงได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก เมื่อวิเคราะห์ผลสำรวจตามลักษณะการประกอบธุรกิจพบว่า ภาคการผลิตมีการนำบริการออนไลน์มาใช้มากที่สุด โดยเฉพาะสาขาอาหาร เช่น อาหารประเภทน้ำพริกหรือเครื่องปรุงรส รองลงมาคือ ภาคการเกษตร โดยพบในกลุ่มสาขาการเกษตรแปรรูปมากที่สุด ภาคการค้า โดยเฉพาะในสาขาค้าปลีกและค้าส่งและภาคบริการ โดยเฉพาะสาขาธุรกิจการท่องเที่ยว เช่น ร้านค้าขายฝากหรือของที่ระลึก เป็นต้น เมื่อปัญหาสถานการณ์ COVID-19 ที่ดูเหมือนยืดเยื้อยาวนาน ส่งผลให้รายได้ลดน้อยลง แต่รายจ่ายก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น และสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องการมากที่สุดคือการได้รับความช่วยเหลือจากทางภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จากผลสำรวจพบว่ามาตรการในทุกด้านที่ผู้ประกอบการต้องการอยู่ในระดับที่เร่งด่วนมาก โดยเฉพาะการเร่งกระจายวัคซีน/กระตุ้นการฉีดวัคซีน คิดเป็น 84% รองลงมาคือ มาตรการที่กระตุ้นการใช้จ่ายทางภาครัฐ เช่น โครงการคนละครึ่ง/บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ/ยิ่งใช้ยิ่งได้ คิดเป็น 81% และมาตรการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น การพักชำระหนี้/การผ่อนผันการชำระหนี้ คิดเป็น 80% (ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และเตือนภัยทางเศรษฐกิจ, 2564, หน้า 4-6)

หากพิจารณาปัญหาผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เขตประเวศเป็นเขตหนึ่งใน 50 เขตของกรุงเทพมหานคร เนื่องด้วยเป็นเขตศูนย์ชุมชนเมือง แหล่งงาน ย่านการค้า และอุตสาหกรรม ในชุมชนอ่อนนุชเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร แทบทุกชีวิตที่นี้ล้วนเป็นคนหาเช้ากินค่ำอย่าว่าแต่จะคิดเรื่องเปลี่ยนแปลงโลก หรือทำให้สังคมสะอาดเป็นระเบียบ เอาแค่จะอย่างไรให้มีชีวิตรอดไปวัน ๆ กินอิ่มนอนหลับ ยังจะลำบากแต่ท่ามกลางความยากจน อยากรู้ก็ตามเมื่อหันหลังกลับมามองชุมชน

ก็พบว่ากว่า 120 หลังคาเรือนในชุมชนอ่อนนุชแทบไม่มีใครรู้จักกัน บ้านทุกหลังต่างคนต่างอยู่หากปล่อยไว้เช่นนี้ต่อไปอีกหน่อยคงมีปัญหาอื่นๆ ตามมาอีกแน่ๆ ดังนั้นควรจะมียะไรสักอย่างที่เชื่อมร้อยทุกคนเข้าด้วยกัน (ชุมชนอ่อนนุช, 2563) นายวรเศรษฐ์ วิศาลศักดิ์ ผู้อำนวยการเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร กล่าวกรณีสื่อออนไลน์เสนอข่าวเมื่อ 26 กรกฎาคม 2564 ชุมชนโรงถ่านขอยสุขาภิบาล 2 เขตประเวศ พบผู้ติดเชื้อโควิด-19 เกือบ 100 คน ขอให้เจ้าหน้าที่เข้ามาตรวจคัดกรองเชิงรุกคนในชุมชนว่า สำนักงานเขตประเวศได้เร่งรัดให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนแก่ชาวชุมชนโรงถ่านในเบื้องต้น โดยนำถุงยังชีพและข้าวกล่องไปมอบให้ประธานชุมชนเพื่อนำไปแจกจ่ายให้ประชาชนในชุมชน ขณะเดียวกัน ยังได้ประสานศูนย์บริการสาธารณสุข 22 นำยาฟ้าทะลายโจรไปมอบให้ผู้ติดเชื้อ รวมทั้งลงพื้นที่ตรวจคัดกรองโควิด-19 เชิงรุกให้ชาวชุมชนโรงถ่านและชุมชนอื่น ๆ ในพื้นที่เขตประเวศ พร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำในการกักตัวรักษาที่บ้าน ตลอดจนกำชับให้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันส่วนบุคคล ทั้งในครอบครัวและชุมชนอย่างเคร่งครัด (โควิด-19 และปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้อง, 2564)

ดังนั้นการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงเกิดปัญหาผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวันในสถานการณ์ปัจจุบันของประชาชนในชุมชนพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ที่ต้องประสบกับภาวะหยุดชะงักลงเหมือนกับทุกพื้นที่ในประเทศไทย ถึงแม้จะได้มีการเยียวยาช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐ หรือแม้แต่ในท้องถิ่นเองก็ตาม ปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อวิถีชีวิตของประชาชนในชุมชนพื้นที่เขตประเวศ และการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และพร้อมผนวกเข้ากับสถานการณ์วิถีชีวิตใหม่ของประชาชนในชุมชนพื้นที่เขตประเวศ ซึ่งเป็นประเด็นที่ทุกฝ่ายต้องมีความตระหนักและรีบดำเนินการหามาตรการอย่างเร่งด่วนเพื่อเป็นแนวทางในการรับมือกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้วิถีชีวิตของประชาชนอันกลับมาอยู่ในสภาวะปกติพร้อมกับปรับตัวเองกับการดำเนินวิถีชีวิตใหม่ได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหา ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางของภาครัฐและเอกชนในการช่วยเหลือและแก้ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019
4. เพื่อสร้างแนวทางในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยนำแนวคิดเกี่ยวกับการปรับตัว และแนวคิดพฤติกรรมแบบ New Normal กับชีวิตวิถีใหม่ ซึ่งมีรายละเอียดตามขั้นตอนของการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ พยาบาลวิชาชีพ ตัวแทนนักการเมือง และกลุ่มประชาชน ผู้นำชุมชนหรือกรรมการชุมชนเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่าง การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ พยาบาลวิชาชีพ ตัวแทนนักการเมือง และกลุ่มประชาชน ผู้นำชุมชนหรือกรรมการชุมชน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ โดยใช้เกณฑ์กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครซีและมอร์แกน (R.V. Krejcie & D.W. Morgan, 1986, p. 345 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554, หน้า 199)

การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ พยาบาลวิชาชีพ ตัวแทนนักการเมือง และกลุ่มประชาชน ผู้นำชุมชนหรือกรรมการชุมชน เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ โดยการหาค่า IOC เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำคะแนนแต่ละข้อคำถามมาวิเคราะห์หาค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 เพื่อนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ซึ่งใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา โดยวิธีการคำนวณของครอนบราก กำหนดค่าความเชื่อมั่น ไม่ต่ำกว่า 0.70 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 117) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.870 และการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม และการจัดบันทึกภาคสนาม

3.การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตาราง ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการวิเคราะห์เนื้อหาแล้วนำเสนอพรรณนาความ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 58 ด้านอายุ มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.25 ส่วนระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 33.75 ด้านอาชีพส่วนใหญ่ มีอาชีพรับจ้างทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 30.50 และสมาชิกในครอบครัวติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ไม่มีสมาชิกในครอบครัวติดเชื้อไวรัสโคโรนา คิดเป็นร้อยละ 87

2. ปัญหาผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 1 ปัญหา ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ปัญหา ผลกระทบทางเศรษฐกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านชีวิตความเป็นอยู่			
1. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้	4.26	0.67	มากที่สุด
2. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้รายได้ครัวเรือนลดลง	2.89	1.19	ปานกลาง
3. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้รายจ่ายครัวเรือนเพิ่มขึ้น	2.82	0.97	ปานกลาง
4. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้หนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้น	3.22	0.85	ปานกลาง
5. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การออมครัวเรือนลดลง	3.20	0.94	ปานกลาง
6. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้สถานภาพทางการเงินไม่มั่นคง	3.35	0.83	ปานกลาง
รวม	3.29	0.46	ปานกลาง

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัญหา ทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.29) เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อ พบว่า การระบาดของไวรัสโคโรนา ทำให้ประกอบอาชีพไม่ได้ ที่มีผลกระทบในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.26) ส่วนรายข้อที่เหลือมีผลกระทบทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ สถานภาพทางการเงินไม่มั่นคง (ค่าเฉลี่ย 3.35) รองลงมาคือ หนี้สินครัวเรือนเพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.22) การออมครัวเรือนลดลง (ค่าเฉลี่ย 3.20) ทำให้รายได้ครัวเรือนลดลง (ค่าเฉลี่ย 2.89) และอันดับสุดท้าย คือ ทำให้รายจ่ายครัวเรือนเพิ่มขึ้น (ค่าเฉลี่ย 2.82) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ปัญหา ผลกระทบทางสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019

ปัญหา ผลกระทบทางสังคม	\bar{X}	S.D.	ระดับ
ด้านสุขภาพ ด้านสุขภาพจิต และด้านบริการสาธารณะ			
1. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ต้องดูแลสุขภาพตัวเองและครอบครัวมากยิ่งขึ้น	3.20	1.05	ปานกลาง
2. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การใช้ชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลง	3.24	0.98	ปานกลาง
3. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การบริโภคอาหาร	3.29	1.01	ปานกลาง

ต้องใช้ความระมัดระวังมากยิ่งขึ้นซึ่งอาจเกิดกับปัญหาสุขภาพ			
4. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การร่วมกิจกรรมทางสังคมทำได้น้อยลงหรือทำไม่ได้เลย	3.10	0.96	ปานกลาง
5. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ความสัมพันธ์ในชุมชนลดลงและอาจเกิดปัญหาสุขภาพจิตได้	3.19	1.02	ปานกลาง
6. การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การเดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ ต้องใช้ความระมัดระวังมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการใช้บริการสาธารณะ	3.15	1.06	ปานกลาง
รวม	3.20	0.39	ปานกลาง

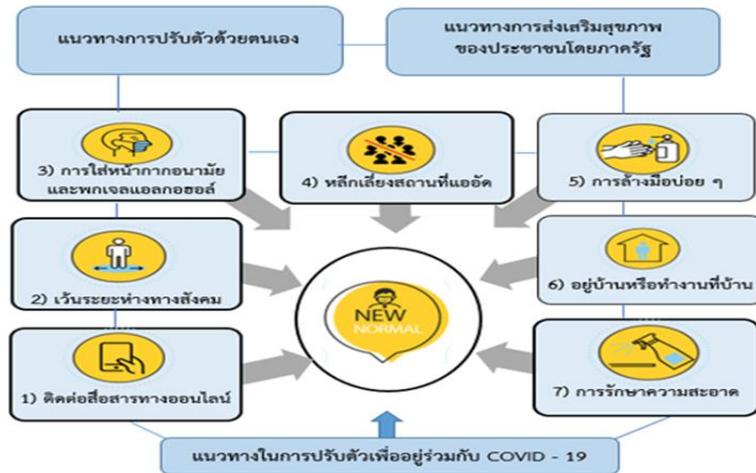
จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหา ทางสังคมจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ มีผลกระทบระดับปานกลางทุกข้อ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การบริโภคอาหารต้องใช้ความระมัดระวังซึ่งอาจเกิดกับปัญหาสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.29) รองลงมาคือ การใช้ชีวิตเปลี่ยนแปลง (ค่าเฉลี่ย 3.24) ต้องดูแลสุขภาพตัวเองและครอบครัวมากยิ่งขึ้น (ค่าเฉลี่ย 3.20) ความสัมพันธ์ในชุมชนลดลง (ค่าเฉลี่ย 3.19) รวมทั้งการเดินทางต้องใช้ความระวัง โดยเฉพาะการใช้บริการสาธารณะ (ค่าเฉลี่ย 3.15) ส่วนอันดับสุดท้ายคือ กิจกรรมทางสังคมทำได้น้อยลง (ค่าเฉลี่ย 3.10) ตามลำดับ

3. การปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร จากการศึกษาผลการวิเคราะห์การปรับตัวเกี่ยวกับการสวมหน้ากากเมื่อมีการใช้ และมีอาการหวัด เช่น ไอ จาม มีน้ำมูก พบว่า กลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหรือจำนวนร้อยละ 55 สวมหน้ากากอนามัยเพื่อไม่ให้รับเชื้อโควิด 19 รองลงมาคือ สวมหน้ากากอนามัย เพื่อไม่ให้แพร่เชื้อโควิด 19 และไม่สวมหน้ากากอนามัย ส่วนอันดับสุดท้ายคือ ไม่แน่ใจ ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้ กิจกรรมที่มีการล้างมือด้วยน้ำสบู่ ก่อนทำ/หลังทำ พบว่า กลุ่มตัวอย่างล้างมือด้วยสบู่หรือเจลแอลกอฮอล์ก่อน มีแอลกอฮอล์เจลสำหรับล้างมือเวลาออกนอกบ้าน

4. ผลการศึกษาแนวทางของภาครัฐและเอกชนในการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การศึกษาผลการวิเคราะห์พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ภาครัฐให้ความรู้แก่ประชาชน มากที่สุด รองลงมาคือ ต้องการให้ภาครัฐแจกตามความจำเป็นแต่ละครอบครัว มีการส่งเสริมให้ชุมชนผลิต ให้มีแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับหน้ากาอนามัย ให้มีร้านขายหน้ากาอนามัยราคาถูก นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าภาครัฐทำได้อยู่แล้ว

ผลการวิเคราะห์วิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้สร้างแนวทางในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แนวทางในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่ามีผลกระทบในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ที่มีผลกระทบมากที่สุด ในขณะที่ทำให้รายจ่ายของครัวเรือนเพิ่มขึ้น กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าผลกระทบที่น้อยที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในช่วงของการระบาด ไม่ค่อยมีกิจกรรมของการออกไปจับจ่ายภายนอกบ้านหรือชุมชนมากนัก ทำให้รู้สึกว่ามีผลต่อรายจ่ายเท่าที่ควร ส่วนปัญหาผลกระทบทางสังคมนั้น การระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้การบริโภคอาหารต้องใช้ความระมัดระวังมากยิ่งขึ้นซึ่งอาจเกิดกับปัญหาสุขภาพ รวมทั้งทำให้การใช้ชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลง ทำให้ต้องดูแลสุขภาพตัวเองและครอบครัวมากยิ่งขึ้นทำให้ความสัมพันธ์ในชุมชนลดลงและอาจเกิดปัญหาสุขภาพจิตได้ การเดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ ต้องใช้ความระมัดระวังมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการใช้บริการสาธารณะ ทำให้การร่วมกิจกรรมทางสังคมทำได้น้อยลงหรือทำไม่ได้เลย และสำหรับนักเรียนนักศึกษาทั้งนี้รัฐได้มีการให้เรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ส่วนคนวัยทำงานก็ให้ใช้วิธีการทำงานที่บ้าน Work From Home สอดคล้องกับ ที่พบว่า การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจทำให้ผู้ประกอบการไม่กล้าลงทุน (Scott R. Baker et al., 2020) และสอดคล้องกับพัชรี โพธิ์หัง (2550, หน้า 10) กล่าวถึง ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นผลกระทบที่เป็นตัวเงินที่เกิดขึ้นทั้งทางตรงและทางอ้อมในพื้นที่ ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ขยายผลโดยผ่านกระบวนการทำการของตัววิศุณ ผลกระทบทางสังคมอาจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในหัวข้อหนึ่งหัวข้อใดหรือมากกว่าหนึ่งหัวข้อดังต่อไปนี้ 1) วิถีชีวิต

2) วัฒนธรรม 3) ชุมชน 4) สิ่งแวดล้อม 5) สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี 6) ความวิตกกังวลและความปรารถนาที่จะได้ในเรื่องเกี่ยวกับความปลอดภัยและความวิตกกังวลเกี่ยวกับอนาคตของชุมชนและความปรารถนาที่ชุมชนต้องการให้เป็นเพื่ออนาคตต่อไป

การปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชนในพื้นที่เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร พบว่า มีการปรับตัวเพื่อหลีกเลี่ยงเชื้อของโรคไวรัสโคโรนา โดยสวมหน้ากากอนามัย เพื่อไม่ให้รับเชื้อโควิด มีการล้างมือด้วยสบู่หรือเจล และการเว้นระยะห่างตามการป้องกันโรคของกรมควบคุมโรค (2563) ขณะเดียวกันประชาชนยังไม่ค่อยเชื่อมั่นในการปฏิบัติตัวตามแนวปฏิบัติกระทรวงสาธารณสุขเท่าที่ควร ในอนาคตเนื่องจากการติดเชื้อโรคไวรัสโคโรนา จะยังคงอยู่กับเราไปอีก รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีการปรับตัวของรอย (Roy's Adaptation Model : อ้างอิงจาก Roy & Andrews, (1999), The Roy's Adaptation Model, Stamford: Appleton & Lange) กล่าวถึงการปรับตัวและการให้ความช่วยเหลือบุคคลที่มีปัญหาในการปรับตัวเมื่อมีเหตุการณ์หรือการเปลี่ยนแปลงเข้ามาในชีวิต โดยการปรับตัวเป็นกระบวนการและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการที่บุคคลมีความคิดและความรู้สึกจากการใช้ความตระหนักรู้ทางปัญญา และการสร้างสรรค์ในการบูรณาการ ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมให้กลมกลืน รอยใช้แนวคิดจากทฤษฎีระบบมาอธิบายระบบการปรับตัวของบุคคลว่า บุคคลเป็นเหมือนระบบการปรับตัวที่มีความเป็นองค์รวมและเป็นระบบเปิดประกอบด้วยสิ่งนำเข้า กระบวนการเผชิญปัญหา สิ่งนำออก และกระบวนการป้อนกลับ แต่ละส่วนนี้จะทำงานสัมพันธ์กันเป็นหนึ่งเดียว โดยเมื่อสิ่งเร้าที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในผ่านเข้าสู่ระบบการปรับตัว จะกระตุ้นให้บุคคลมีการปรับตัวตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น

แนวทางในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของประชาชนในเขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ทั้งในส่วนของแนวทางในการปรับตัวจากผลกระทบทางเศรษฐกิจโดยการส่งเสริมสร้างอาชีพ ส่วนแนวทางในการปรับตัวจากผลกระทบทางสังคม ทั้งแนวทางดูแลด้วยตนเอง ได้แก่ การดูแลสุขภาพ ลดการพบปะในสถานที่สาธารณะซึ่งสอดคล้องกับการปรับตัว Coleman (1981) ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายาม ปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตน ไม่ว่าจะปัญหานั้น จะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ หรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม Bernard (1960) ให้ความหมายของการปรับตัวว่าเป็นการที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเองและโลกภายนอกได้อย่างดีความพึงพอใจความแจ่มใสอย่างสูงสุดมีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคมมีความสามารถที่จะเผชิญและยอมรับความจริงของชีวิตได้ต่อไป

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากปัญหา ผลกระทบ และการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชนทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพได้ทำให้ประชาชนมีผลกระทบมากที่สุด รวมทั้งทำให้การใช้ชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางไปในสถานที่ต่าง ๆ ต้องใส่หน้ากากอนามัย รวมทั้งต้องใช้ความระมัดระวังมากยิ่งขึ้น อีกทั้งทำให้ร้านขายของมีการเปิดให้บริการสั่งอาหารผ่าน

ทางออนไลน์ และสำหรับนักเรียนนักศึกษา สถานศึกษาได้มีการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ ส่วนคนวัยทำงานก็ให้ใช้วิธีการทำงานที่บ้าน Work From Home

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. (2563). *โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2564, จาก https://dd.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php.
- จงกลณี ต้อยเจริญ และคณะ. (2563). การรับมือกับไวรัสโคโรนา COVID-19 ในงานสาธารณสุขมูลฐาน. วารสารวิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์. ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 (กันยายน-ธันวาคม 2563).
- ประกาศเรื่อง ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580). (2561, 13 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 135.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2563). *ชุมชนอ่อนนุช โควิด-19*. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2564, จาก <https://www.scg.com/sustainability/circular-economy>.
- ฝ่ายวิเคราะห์สถานการณ์และการเตือนภัยทางเศรษฐกิจ. (2564). *บทวิเคราะห์ผลการสำรวจ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019*. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2564, จาก https://www.sme.go.th/upload/mod_download/download-20210702152604.pdf.
- พัชรี โพธิ์หัง. (2550). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลกระทบนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ที่ส่งผลต่อชุมชนตำบลดอนหัวฬ่อ อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- Coleman E. (1981). *The developmental stages of the coming out process*, Journal of Homosexuality.
- Rensch Bernard. (1960). *Evolution above the Species Level*. New York: Columbia University Press.
- Roy & Andrews. (1999). *The Roy's Adaptation Model*. Stamford: Appleton & Lange.
- Scott R. Baker et al. (2020). *Covid - induced economic uncertainty*. National World Health Organization Thailand. (2564). *โควิด 19 และปัญหาสุขภาพที่เกี่ยวข้อง*. สืบค้นเมื่อ 21 ธันวาคม 2564 จาก <https://www.who.int/docs/default-source/searo/thailand/>.

